

عنوان مقاله:

مدلهای چند معنایی در تفسیر قرآن و کتاب مقدس

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 10، شماره 2 (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 36

نویسنده:

محمد کاظم شاکر - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

یکی از دغدغه های مهم دین مداران و دین پژوهان، کشف معانی مقصود در متون دینی است. در مورد قرآن کریم و کتاب مقدس، دو کتابی که مورد توجه میلیارد ها نفر در گذشته و حال بوده و هست، بیشترین نظریه پردازی در ارتباط با شیوه های کشف معنا و مباحث زبان شناختی صورت گرفته است. اعتقاد به وحیانی بودن قرآن و کتاب مقدس سبب شده که بسیاری از مفسران در معناشناسی واژه ها، گزاره ها و حکایات، به معنایی فراتر از معانی متداول در کاربردهای بشری بیاندهند. وجود بیش از یک معنا برای واژه ها یا گزاره های متن، از مباحثی است که در مورد این متون مطرح شده است. در برخی از علوم زبان شناختی همچون علوم ادبی، منطق و اصول فقه نیز درباره معنا و کیفیت استخراج معنا از متن و سایه های معنایی متن و همچنین کاربرد لفظ در بیش از یک معنا مباحثی مطرح شده است. در جوامع یهودی و مسیحی از زمانهای بسیار دور و بویژه در دوران موسوم به قرون وسطی، مدلهای گوناگون چند معنایی در تفسیر کتاب مقدس به کار گرفته می شده است. در تفسیر قرآن کریم نیز از دیرباز در روایات منسوب به پیامبر، صحابه و اهل بیت موضوع چند معنایی به گونه های مختلفی، مانند «تفسیر و تاویل»، «ظاهر، باطن، حد و مطلع»، و «عبارات، اشارات، لطایف و حقایق» آمده است. در این مقاله ضمن اشاره به انواع مدل های چند معنایی در حوزه های مختلف از جمله منطق، اصول فقه، ادبیات، روایات و متون تفسیری، مدلهای چند معنایی به کار برده شده را در تفسیر قرآن و کتاب مقدس یهودی-مسیحی مورد بررسی و مقایسه قرار داده و به ارزیابی آنها پرداخته ایم.

کلمات کلیدی:

چند معنایی، هرمنوتیک، تفسیر قرآن، تفسیر کتاب مقدس، ظاهر و باطن، حد و مطلع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1482370>

